

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quomodo honorificabit eum pater?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83011)

promittitur. Quod si filij ministrum non honorat pater, irrita est promissio filij, qui promissa mercede ad obsequium omnes inuoluit. Quinetiam quod mireris Zwinglio veritas illa excidit. Nam in horum verborum expositione diferte dicit, *Christum eos vilitate, & premio allicere*. Qui vero premio allexit, etiam ex iusta fidelitate primum dare tenetur, quod promissit. Ministrum porro sequi iubet, bona agendo, mala tolerando, crucem ferendo, non seipsum occidendo, ne impie olim circumcelliones docuerunt. Item olim hunc locum ex apostolorum discipulatu, & sensu exposuit Irenaeus l. 4. c. 28. *Nec nos pro ministerio indigens iussit, vt eum sequeremur, sed vt nobis ipsi attribueres saluare, & sequi lumen, participare est lumen, &c.* Deinceps vero sic & seruitus erga Deum, Deo quidem nihil praestat, nec opus est Deo humano obsequio. Ipse autem sequentibus & seruientibus ei, vitam & incorruptelam, & gloriam eternam attribuit, beneficium praestans seruientibus sibi, ob id quod seruimus.

Et Dionysius Arcopagita Eccles. Hier. c. 7. Si sanctam vitam egerit, fore ut *legis divites sanctas retributiones recipias*. Hanc vocat *ἡ γὰρ θεοῦ χάρις, divinam iustitiam*, qua Deus præmia bene viventibus tribuit.

Quod si iustitia Dei est, seu ut idem vocat δικαιοσυνη
 ημῶν, iustissima iudicia, non potest Deus non re-
 tribuere.

Et l.3. diuinorum nomina c. 8. δικαιοσύνη ἡ αὐτοῦ
 ὁ θεός, ὡς πατέρι καὶ ἀγαθῷ συνέμενον ἀνεύχεται, καὶ ἐνμε-
 στεῖται, ἡ καὶ ὁ, καὶ ὁ θεῶν, καὶ ἀγαθὸς μόνος, ἡ παῖδας
 λαμβάνει, ἡ πατέρι ἀφορῶν ἐκείνῳ τὸν ὅλον τὸν δι-
 καιοῦντα θεόν. Diuina rursus iustitia quæ est Deus, laudatur,
 quod distribuat omnibus pro dignitate, modum bonum, pul-
 critudinem ordinem bonum, ornatum, & omnes distributio-
 nes & ordines, definitur: unicuique reuera termino æquissimo.

Denique eodem loco etiam causam reddit, cur viris fortibus aduersa obuenire permittat, & quomodo *naſi dicitur*, temporaria atque æterna conferat, magna tamen varietate pro cuiusque merito.

§. 3. Eadem doctrina perpetuo vſa eſt Eccleſia Dei, & Iouinianum damnauit, non abſolute merita inſi-
ciatum, ſed eorum æqualitatem nouo errore docen-
tium. Quid pares illi de noſtris hæreticis ſentient, qui
non diuerſorum paria, ſed omnia nulla merita eſſe
contendunt? Imo qui cælo inferos miſcent, & o-
mnium, optimorum etiam operum meritum eſſe æ-
ternæ damnationis impie docent? qua diſpara-
tione etiam eo deueniunt, vt Chriſti meritis dero-
garent. Molinæus in ſi. partem harm. vt Feuardent,
dial. 4. hæref. 31. 32. p. 263. Errant monachi, inquit,
& ſacriſtuli, doctoresque Papiſtici, yrgentes merita tum in-
carnationis, tum natiuitatis, tum temptationum & afflictio-
num Chriſti. Nihil hac omnia proderant nobis, nihil po-
terant.

VERSVS 27. 28. & seq.

*Nunc anima mea turbata est. Et
quid dicam? Pater, saluifica me
ex hac hora. Sed, propterea veni,
in horam hanc. Pater, clarifica
nomen tuum. Venit ergo vox de
cælo, Et clarificaui, & iterum cla-
rificabo, &c.*

QVÆSTIO I.

Quæ vox de cælo veniens?

§.1. **Æ**ternus Deus vt ostenderet, sibi carissimum
esse filium, eiusque orationes exaudiri, pu-
blice contestatur eum sibi cordi esse, foreque, vt ite-
rum

tus fructus, quem granum adfert, conuersionem gen-
tium indicat, quæ solitudini grani non morientis est
opposita. Occasio etiam hoc indicat; dum enim Iu-
dæi & Chriftum & Lazarū occidere decernunt, gen-
tes eum adoraturi veniunt, eorum enim salus morte
Christi seminata, & Christo sub terram complantata
latum initium habuit. Resurrectionem & ascensionem
quoque glorificationis nomine intelligi præcipue, tum
ex eo constât, quod dictum est supra; *Spiritus nondum*
erat datus, quia Christus nondum erat clarificatus. Et v. 16.
Quādo clarificatus est Iesus, tunc recordati sunt. Omnia igitur
illa siue dura, siue læta clarificationis nomine po-
ponit, ne morte eius audita animis cadant discipuli.

VERSUS 26.

*Si quis mihi ministrat, me sequatur:
Et ubi sum ego, illic Et minister
meus erit. Si quis mihi ministrave-
rit, honorificabit eum Pater meus.*

QVÆSTIO I.

Quomodo honorificabit eum pater?

§. 1. **M**inistros à patre honorandos esse dicit: *μητρ-
ες, nempe honore eterno, honorati enim sunt ami-
ci Dei nostri.* Honor enim proprie virtutis est premium,
quod nisi dēvoti est, tō rōq̃as; Honor virtutis est premium.
Aristoteles id recte sentit, l. 1. Ethic. c. 5. & l. 4. c. 23. Na-
tura enim ira comparatum est, vt in hoste quoque virtus
& ametur, & honoretur; quocirca gentium pruden-
tiores bonorum virorum virtutes, etiā post mor-
tem laude, & benevolentia profecti sunt: vt docet
Eusebius l. 10. de preparatione Euangel. c. 7. l. 7. Ea
causa igitur Ecclesia sanctos Apostolos & Martyres
perpetuis honoribus celebravit. Hinc martyrum mo-
numentis omnia iam S. Augustini temporibus plena
fuerunt. Ita Germania l. 2. dial. c. 8. *Castrum, quod Cas-
sum dicitur, in excessu montis latere solum est, vbi verisys-
simum sanum fuit, &c.* itaque illuc vir Dei Benedictus pergens
conversus idolum, subiecit aram, succendit lucos, atque in ipso
templo Apollinis, oraculum B. Martini, vbi vero ara eiusdem
Apollinis fuit, oraculum S. Ioannis construxit.

Et l. 3. c. 9. l. 1. epist. 54. & l. 5. Epist. 145. & l. 7. Epist. indi. 2. c. 9. Vetusissimus fuit in martyrum festis celebrandis honor. De eo Clemens Romanus l. 5. c. 8. vide editionem Turriani c. 7.

Er Iustinus apol. 2. ad Antoninum imperatorem.
Gentiles vero Christianos olim calumniabatur, quasi
martyres pro diis colerent, v. constat ex vetustissimis
Iust. no., aliisque, q. 28. respondet. Eadem Vigilanti-
um ex barathro pectoris sui euomebat, v. est apud Hiero-
nymum Epist. 5. libro contra eundem c. 3. et Epist. 53.
ad Riparium, et c. 8. in Epirapha Marcellæ.

Hæc ergo ratio honorandorum sanctorum iam à principio in Ecclesia fuit: imo & apud veteres. Oſſa Patriarcharum ex Aegypto ſecum Iſraelitæ extulerunt, Davidis ſepulchrum etiam apoſtolorum temporibus Ieroſolymis viſebatur. Honor autem mortuorum ille eſt, quem ratio, fidesque nobis dicat, cum certo ſciamus eos cum Chriſto regnare, atque adeo Deo ſe ſubſervire, ut quos honoratos ille voluit, nos quoque honorandos eſſe cenſeamus.

§. 2. Meritum etiam, & mercedem esse bonorum operum ex eo discimus, quod secum fore ministerium suum Christus pollicetur, quod ministerium Christo exhibuit pater dignetur honoraturus. Honor enim ille non absolute decernitur, sed tanquam debitus ministerio, debitus inquam ex promissione. Imo hic tam

1880

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN